

Régiók Bizottsága vélemény – Tárgy: „A Bizottság közleménye: A biológiai sokféleség csökkenésének megállítása 2010-ig – és azon túl”

(2007/C 57/02)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA,

tekintettel a következő közleményre: „A biológiai sokféleség csökkenésének megállítása 2010-ig – és azon túl. Az ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartása az emberi jólét érdekében” (COM (2006) 216 final), valamint a közlemény mellékleteire, elsősorban a cselekvési tervre;

tekintettel az Európai Bizottság 2005. december 2-i határozatára, amely szerint az EK-Szerződés 265. cikke (1) bekezdésének értelmében a fenti közleményről vélemény kidolgozására kéri fel a Régiók Bizottságát;

tekintettel Elnökségének 2006. április 25-i határozatára, amely szerint a „Fenntartható fejlődés” szakkbizottságot bízza meg a vélemény kidolgozásával;

tekintettel a Tanács 1992. május 21-i 92/43/EGK irányelvére a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről, valamint a Tanács 1979. április 2-i 79/409/EGK irányelvére a vadon élő madarak védelméről;

tekintettel a tematikus talajvédelmi stratégiáról szóló közleményről kidolgozott, 2003. február 12-i véleményére (CdR 190/2002 fin. (1));

tekintettel „A helyi és regionális önkormányzatok hozzájárulása a klímaváltozás elleni küzdelemhez” tárgyában kidolgozott, 2005. november 17-i véleményére (CdR 215/2005 fin.);

tekintettel 2006. április 26-i véleményére a tengeri környezetvédelmi politika területén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre tett javaslatról (COM(2005) 505 final – 2005/0211 (COD)), valamint a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek szóló, „Tematikus stratégia a tengeri környezet védelme és megőrzése érdekében” című európai bizottsági közleményről (COM(2005) 504 final) – CdR 46/2006 fin.;

tekintettel a „Fenntartható fejlődés” szakkbizottság által 2006. október 6-án elfogadott véleménytervezetre (CdR 159/2006 rev. 1, előadó: Wim VAN GELDER, Zeeland tartomány királyi biztosa, NL/EPP)

a 2006. december 6-án és 7-én tartott 67. plenáris ülésén (a december 6-i ülésnapon) egyhangúlag elfogadta az alábbi véleményt.

A Régiók Bizottsága álláspontja és ajánlásai

A Régiók Bizottsága

1. Általános megjegyzések

1.1 **örömmel fogadja** a közleményt és a javasolt cselekvési tervet. A közlemény részletes leírást ad a jelenlegi helyzetről és megnevezi a 2010-es célkitűzés elérését segítő intézkedéseket. Az Európai Bizottság elemzése helyes, a Régiók Bizottsága azonban sajnálatát fejezi ki a megjelentetés késlekedése miatt;

1.2 **úgy véli**, hogy a biodiverzitás nagymértékben meghatározza a régiók identitását; **hangsúlyozza**, hogy a biodiverzitás lényeges alapja az életminőségnek, az egészségnek, a rekreációnak, a turizmusnak, valamint a régióra jellemző termékek előállításának és szolgáltatások nyújtásának;

1.3 **utal** arra, hogy az Európai Unió tíz új tagjának érkezésével megnőtt a fajok, illetve az értékes ökoszisztémák száma;

(1) HL C 128, 2003.5.29., 43. o.

1.4 **örömeinek ad hangot** a Tanács 2006. március 23-24-i következtetései miatt, amelyek a 2010-es célokhoz a lisszaboni menetrendben meghatározott politikákba való integrálására szólítanak fel. A számos régióban megvalósított vidékfejlesztési tervekben úgy tűnik, feloldható a gazdaság és a biodiverzitás közötti ellentét;

1.5 **utal** arra, hogy a biodiverzitás általánosan elismert eszmei értékével szemben gazdasági értékét alábecsülik. A biodiverzitás hosszú távon nélkülözhetetlen feltétele az egészségnek, a magas életszínvonalnak és a foglalkoztatottnak;

1.6 **sürgeti** az összes érintett közötti, modern együttműködési kapcsolatok létrehozását, hogy a polgárok (elsősorban a gyermekek), a kormányok és a gazdasági szereplők számára tudatosabbá váljon a biodiverzitás fontossága, hogy együtt törekedjenek a biodiverzitás és a fenntartható ökoszisztémák megőrzésére;

1.7 **sajnálatát fejezi ki** amiatt, hogy a tagállamok politikai ígéretei ellenére messze van még a 2010-es cél, és **követeli**, hogy a biodiverzitás minden kormányzati szinten előkelő helyet kapjon a politikai programban;

1.8 **örömét fejezi ki** amiatt, hogy helyi és regionális szinten számos példa mutatja, hogy a biodiverzitás csökkenése megállítható, az élőhelyek pedig visszaállíthatók (ld. melléklet – CdR 159/2006 melléklet);

2. Biológiai sokféleség az EU-ban

2.1 **sajnálja**, hogy a 2007-2013 közötti időszakra szóló pénzügyi terv nem elegendő uniós pénzeszközt irányoz elő a 2010-es célkitűzések finanszírozására, mindenképp a Natura-2000 kezdeményezésre és a vidékfejlesztésre; **amellett foglal** ezért **állást**, hogy a tagállamok biztosítsanak eszközt régióiknak és településeiknek az adott területek biodiverzitásának védelmére és helyreállítására, valamint pl. a Natura-2000 területek megóvására, és **követeli**, hogy a strukturális és a kohéziós alapokból több pénz jusson olyan projektekre, amelyek kedvezően hatnak a biodiverzításra;

2.2 **utal** arra, hogy az ökológiai hálózat, a Natura-2000 optimális megvalósítása és fenntartása érdekében a „felülről lefelé” megközelítés és a hálózat létrehozásához szükséges rugalmasság közötti jó egyensúly megtalálása nagy fontosságú a régiók számára. A Natura hálózat minden tagjára egységesen érvényes igazgatási kritériumokat kell elfogadni;

2.3 **hangsúlyozza**, hogy nagy fontosságú a még sűrűbb hálózat – a tengeri környezet és a fenntartható ökoszisztémák számára is, valamint **örömét fejezi ki** amiatt, hogy az éghajlatváltozásnak az élőhelyekre és a fajokra gyakorolt hatásai fényében nagy hangsúlyt kapott ez a sűrű hálózat; ezen túlmenően **kéri**, hogy különös figyelmet fordítsanak a hálózat tagjainak életképességét biztosító pufferzónák és ökológiai folyosók megőrzésére irányuló intézkedések alkalmazására;

2.4 **megállapítja**, hogy az EU által létrehozott politikai keret és joganyag tekintélyes mértékben ellátja a biodiverzitás védelmét, azonban végrehajtása, alkalmazása és ellenőrzése számos tagállamban akadózik, és a biodiverzitás védelmét szolgáló új területek kialakítása során nem fordítanak elegendő figyelmet az ökoszisztéma harmonikus fejlődéséhez szükséges körülményekre;

2.5 azt **ajánlja**, hogy a biodiverzitással kapcsolatos terveket európai, nemzeti, regionális és helyi szinten egyeztessék;

2.6 **hangsúlyozza**, hogy a tagállamoknak szóló cselekvési program ilyen nagy számú intézkedését nem lehet hatékonyan végrehajtani a regionális és helyi önkormányzatok segítsége és részvétele nélkül, a helyi és regionális önkormányzatok képviselőit aktívan be kell vonni a (biodiverzitás)politika mindenkori kialakításába, és el kell látni a szükséges erőforrásokkal;

2.7 **tudatában van** annak, hogy az EU-ban a mezőgazdaság nagymértékben befolyásolja a biodiverzitást. A föld kezelésétől függően a mezőgazdaság vagy rendkívül jó hatással van a biodiverzításra és biztonságot nyújt rengeteg különböző faj számára, vagy pedig komoly károkat okoz a biodiverzításban azzal, hogy élőhelyeket pusztít el és szennyezi a környezetet; **megjegyzi**, hogy az EU-költségvetés legnagyobb részét jelenleg is a mező-

gazdaságra fordítják, és hogy ezáltal az EU lényeges eszközzel rendelkezik a mezőgazdasági szektor földhasználatának befolyásolására, valamint **amellett foglal állást**, hogy a 2007-2013 közötti időszakra szóló pénzügyi terv 2008-as felülvizsgálata során az eszközök jelentős részét irányítsák át a fenntartható mezőgazdaságra és a tájmelegítésre;

2.8 **amellett foglal állást**, hogy az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak értékelniük kell a jelenlegi támogatások biodiverzításra gyakorolt hatását, és ki kell küszöbölniük a biodiverzításra és ökoszisztéma-szolgáltatásokra nézve kedvezőtlen hatással járó tényezőket. Ösztönözni kell a biodiverzitás védelmére irányuló gazdasági eszközök alkalmazását;

2.9 **kívánatosnak tartja**, hogy a biodiverzitás ne csak a környezetvédelem keretében kapjon figyelmet, hanem más európai és nemzeti politikák – különösen a közlekedés-, az energia-, az ipar-, a mezőgazdasági, a halászati, a regionális, az idegenforgalmi és a kutatási politika – témája is legyen;

2.10 **teljes mértékben tudatában van** a tenger és a part menti vizek fontosságának, mivel ezek az európai biodiverzitás csaknem felét adják, és **síkra száll** azért, hogy a kormányok és az érintettek körében tudatosabbá váljon a tengeri biodiverzitás politikája; ezért **utal** arra, hogy fontos a természetes élőhelyek védelméről szóló irányelv gyorsított végrehajtása a tengeri környezet esetében, a túlzott mértékű halászat megállítására az európai és nem európai vizeken, valamint a biodiverzitás teljes integrálása a kialakítandó európai tengerészeti politikába;

2.11 **megjegyzi**, hogy az európai szintű területrendezés-politikai intézkedések lehetősége korlátozott, mivel a területrendezés – a biodiverzitás fenntartásáért és helyreállításáért leginkább felelős politikaterület – tagállami hatáskör; **követeli**, hogy nemzeti, regionális és helyi szinten a biodiverzitás aspektusa jelentős szerepet kapjon a területrendezés terén hozandó döntésekben, elsősorban a stratégiai környezeti vizsgálat (SEA, *Strategic Environmental Assessment*) révén;

2.12 **meg van győződve** arról, hogy az invazív idegen fajok elleni politika kialakítása és végrehajtása esetében a jelenlegi szabályozást hatékonyabban kell alkalmazni és végrehajtani, valamint a régiók nagyobb mértékű bevonására **szólít fel**;

2.13 **üdvözli** az invazív idegen fajokkal foglalkozó, átfogó EU-stratégia kialakításának tervét, beleértve a korai előrejelző rendszer létrehozását; ugyanakkor **hangsúlyozza**, hogy – tekintettel a pénzügyi és humán erőforrások szűkösségére – ennek nem szabad újabb adminisztratív terhek kialakulásához vezetnie;

2.14 továbbá alapjogszabályok kidolgozását **javasolja**, melyek az idegen fajokról összeállított listákból kiindulva, európai szintű összehangolt közös fellépés keretében meghatározzák az ezeknek a fajoknak a behozatalára, kereskedelmére és tartására vonatkozó betartandó intézkedéseket; valamint **hangsúlyozza** annak szükségességét is, hogy a környezeti hatások kiértékelésének keretén belül vizsgálják meg a potenciálisan invazív idegen fajok bevezetésével vagy felhasználásával kapcsolatos projektek hatásait.

2.15 **emlékeztet arra**, hogy a biológiai sokféleség és különösen a növény- és állatfajok megőrzése nem jelenti azt, hogy ne lehetne azokat kellő szabályozottság és ellenőrzés, valamint a fenntarthatóság biztosítása mellett felhasználni vagy gazdálkodás alá vonni;

2.16 azt **ajánlja**, hogy az elővigyázatosság elvét szigorúan alkalmazzák a GMO-k engedélyezése és bevezetése esetében is;

3. Az EU és a világ biológiai sokfélesége

3.1 **megjegyzi**, hogy a biológiai sokféleségről szóló egyezményt aláíró felek 2006 márciusában a brazil Curitibában megtartott 8. konferenciáján a biodiverzitást érintően hozott döntések fontos előrelépést jelentenek; **tudva**, hogy a 9. konferenciára német elnöklettel 2008 elején Bonnban fog sor kerülni, **amellett foglal állást**, hogy az EU és a tagállamok használják ki az alkalmat arra, hogy ismertessék a biodiverzitásról szóló bizottsági közlemény értékelését, valamint előkészítenek egy másik találkozót, ahol a regionális és helyi önkormányzatok erőteljesebb bevonása is megvalósul, nemzeti önkormányzati szövetségeken keresztül is;

3.2 **üdvözli** olyan régiók jó példáját, amelyek a fejlesztési segély nyújtása során a biodiverzitással kapcsolatos kérdésekben szerzett tapasztalataikat átadták partnerrégióiknak és segítik őket a biodiverzitás támogatására irányuló intézkedések esetében (ld. melléklet);

3.3 **megjegyzi**, hogy az EU a világ biológiai sokféleségének fenntartásáért is felelős; **tudatában van** ennek, és azt ajánlja, hogy az EU nagyobb figyelmet fordítson erre kereskedelmi és fejlesztési politikájában is;

4. A biológiai sokféleség és az éghajlatváltozás

4.1 **elismeri**, hogy a biodiverzitás megőrzésére irányuló politika valóban csak akkor lehet sikeres, ha világszerte tesznek ambiciózus politikai intézkedéseket az éghajlatváltozás megállítása érdekében; **fontosnak tartja**, hogy azok a tagállamok, amelyek még nem tesznek eleget a Kiotói Jegyzőkönyvben lefektetett kötelezettségeiknek, pótolják a lemaradást; **kívánatosnak tartja** egy ambiciózus, az egész világra kiterjedő egyezmény megkötését az éghajlatváltozás elleni küzdelem érdekében, minden fontos termelő ország és gyártási szektor részvételével;

4.2 az éghajlatváltozás hatásainak regionális vizsgálatát **ajánlja**;

4.3 **hozzáfűzi**, hogy bár a bioüzemanyagokkal kapcsolatos politika kialakítása fontos lehet az éghajlatváltozás elleni küzdelemben, hatékony csak akkor lehet, ha a teljes üzemanyag-fogyasztás jelentős csökkentésére irányuló intézkedésekkel jár együtt, és ha csak olyan alapanyagokat, technológiákat és növényeket használnak fel, amelyek nemzeti és nemzetközi

szinten nincsenek negatív hatással a biodiverzitásra nézve, és nem járnak azzal a következménnyel, hogy a mezőgazdasági területeket a biológiai értékes ökoszisztémák rovására terjesztik ki;

5. A tudásalap

5.1 **utal arra**, hogy az Európa és a világ biológiai sokféleségének megőrzésével és fenntartható felhasználásával kapcsolatos tudás elérhetősége és növelése alapvető fontosságú. Ide tartozik a bevált gyakorlatokról szóló tapasztalatcsere is a tagállamok és a régiók között (ld. melléklet), illetve az, hogy a helyi és regionális adatok figyelembevételével, valamint a térinformatikai rendszerek (GIS) és a területi adatok infrastruktúrájának (IDE) felhasználásával erősíteni kell a biológiai sokféleségre vonatkozó különböző szintű adatok interoperabilitását;

5.2 **hangsúlyozza**, hogy főként a tengeri környezet esetében nem kielégítőek a biodiverzitással kapcsolatos ismeretek, és ezek gyarapítását **ajánlja**;

5.3 **hozzáfűzi**, hogy az Európai Bizottság által említett tudás mellett nagyobb figyelmet kell fordítani az adott területek lakóinak tudására és ismereteire is, és **azt ajánlja**, hogy az önkéntesek ismereteit ötvözzék a tudományos ismeretekkel; **szorgalmazza**, hogy mindebbe a gyermekeket is vonják be;

5.4 **javasolja** továbbá olyan kommunikációs stratégiák kidolgozását, amelyek a biológiai sokféleség védelme és megőrzése tárgyában minden szinten és minden területen erősítik a polgárok tudatosságát és felelősségérzetét, valamint a tudományos közösség és a közigazgatás közötti információcserét;

6. A négy fő támogató intézkedés

A megfelelő finanszírozás biztosítása

6.1 **megállapítja**, hogy úgy tűnik, a LIFE+ és a kutatási költségvetés révén kevés pénz áll rendelkezésre a biodiverzitásra, valamint fennáll a veszély, hogy a tagállamok nem veszik megfelelően figyelembe a biodiverzitás érdekeit a jelenlegi strukturális alapok esetében;

6.2 feszültséget **észlel** a közlemény ambiciózus céljai és az ambíciókat megvalósítani hivatott eszközök között;

Az EU döntéshozatalának megerősítése

6.3 **egyetért** azokkal az elgondolásokkal, amelyeket a biodiverzitás európai döntéshozatalban való képviseletének a megerősítésére mutattak be; **azt ajánlja**, hogy a biodiverzitás integrálása más politikaterületekbe ne önkéntes alapon történjen; **támogatja** a cselekvési terv gondolatát, amely szerint a tagállamok mellett a régiókat is be kell vonni ebbe;

Partnerségek kiépítése

6.4 **bízik** abban, hogy az EU-ban az együttműködési kapcsolatok létrehozását ösztönözni fogják. A régiók kiválóan alkalmasak a támogató szerep betöltésére; **utal** az EU-programok keretében való sikeres együttműködésre és annak eredményeire (melléklet);

6.5 **hangsúlyozza** annak fontosságát, hogy a biológiai sokféleség megőrzésének biztosítása érdekében – például együttműködési megállapodások kötése révén – be kell vonni a magánterületek tulajdonosait;

A nyilvánosság tájékozottságának, tudatosságának és részvételének megteremtése

6.6 **hangsúlyozza** a polgárok nagyobb érintettségének fontosságát: ha a polgárok nem látják be a biodiverzitás és az ökoszisztéma-szolgáltatások fontosságát, akkor a projekteknek kevesebb esélyük van a sikerre; valamint uniós és nemzeti pénzeszközök rendelkezésre bocsátását **javasolja** a polgári kezdeményezések számára;

6.7 a **Countdown 2010** („Visszaszámlálás 2010-ig”) és a **Beautiful Europe** („Csodálatos Európa”) kezdeményezésekhez szorosan kapcsolódva kommunikációs stratégia kidolgozását **ajánlja** a tagállamok, civil szervezetek, regionális és helyi önkormányzatok számára a 2010-re kitűzött célok népszerűsítése érdekében;

7. Monitoring, értékelés és felülvizsgálat

7.1 **támogatja** a tagállamok és a magánszektor közötti együttműködést, és **hangsúlyozza**, hogy számos polgár és önkéntes egész Európában jelentős szerepet vállal a biodiverzitás nyomon követésében;

7.2 **amellett foglal állást**, hogy a tagállamokat ösztönözni kell politikájuk eredményeinek bemutatására, olyan módon, amely megszólítja a polgárokat és ismerős számukra, és amelyben a régiók szerepe felismerhető;

7.3 **utal arra**, hogy a regionális monitoring kell, hogy alapot adjon a nemzeti és nemzetközi szintű nyomon követésnek és értékelésnek. E célból mutatókon és rendszeres jelentéseken alapuló hatékony monitoringrendszereket kell létrehozni;

8. Hosszú távú elképzelések

8.1 **örömmel fogadja** az európai biodiverzitást illető uniós szintű jövőkép kialakítására tett javaslatot, és **hangsúlyozza** a régiók bevonásának nagy jelentőségét;

8.2 a biodiverzitás megújult, a 2010-es éven is túlmutató megközelítése mellett **foglal állást**, amely arra helyezi a hangsúlyt, hogy az ökoszisztéma-szolgáltatások pozitív hozzájárulást jelentsenek a környezetre (a tájra) nézve.

Kelt Brüsszelben, 2006. december 6-án.

a Régiók Bizottsága
elnöke
Michel DELEBARRE